

"Zorg voor het gemeenschappelijk huis"

FRANCISCUS

Viering "HET VEER" 23 oktober 2016

**Wondermooi actueel en
Verontrustende opgave
Die ons vandaag meer dan ooit
Uitdaagt om anders te leven...**

Welkom

Jij die de aarde draagt en behoedt,

Jij die ons hier samenroept

Jij die niet in woorden te vangen is

Wees in dit uur bij ons met uw licht en uw stem...God wij vragen uw zegen.

Paaskaars aansteken

Openingslied p. 9 WELKE GOD...

Ik heet jullie van harte welkom om het leven mee te vieren in deze kring van mensen, om even stil te staan met beide voeten op de grond.

We missen Anne Hanssens. Zij zou mee voorgaan in deze viering. Anne is ernstig ziek geworden en vandaag zullen we haar bijzonder gedenken samen met alle Veerleden die zelf ziek zijn of meelijden met een naast familielid.

Wij verwelkomen Pros Van De Broek die als geschiedkundige het leven van Franciscus en de beweging die deze in Europa op gang bracht, zeer goed kent.

Vandaag gaan we op weg met Franciscus

De rode draad in onze vieringen van dit jaar is "Laudato si", "Geprezen zijt Gij" de encycliek van paus Franciscus. Wij ontdekken dat, na vele jaren van wereldvreemde houdingen en attitudes van de allerhoogste kerkmacht, er een frisse wind door het Vaticaan waait. De nieuwe paus kiest bij zijn aanstelling de naam van de heilige Franciscus van Assisië. Deze heilige, waarover Pros meer zal vertellen, werd zijn gids en zijn inspiratie toen hij deze encycliek schreef.

Hij schrijft:

"Alles is met elkaar verbonden. Wij mensen, zijn samen als broeders en zusters op pelgrimstocht. Wij zijn met elkaar vervlochten door Gods liefde voor elk van zijn schepselen en in tedere genegenheid ook verenigd met broeder zon, zuster maan, en moeder aarde."

Wat doen wij met deze boodschap? Onze zuster, onze Moeder Aarde huilt omwille van de schade die wij haar berokkenen. Voor de westerse mens heeft de natuur haar heiligheid verloren, het mysterie... Wij zijn vervreemd van onszelf, van de natuur, van haar creatieve Bron die wij scheppende God noemen. Net zoals Sint Franciscus sprak met de vogels, de wolf en andere schepselen in de natuur, wil onze huidige paus een dialoog op gang brengen om deze bekommernis voor ons gezamenlijk huis bespreekbaar te maken. .

De paus schrijft scherpe kritiek op elke vorm van politiek die de wereldwijde onrechtvaardigheid niet onder ogen wil zien.

Franciscus omarmde een melaatse, paus Franciscus omhelst een gehandicapte jongen....

Oog hebben voor wat kwetsbaar is, is oog hebben voor onze eigen kwetsbaarheid, maar ook voor onze dromen, ons enthousiasme en onverwoestbare hoop op het goede. Onze verantwoordelijkheid is dat goede, ware en schone alle groeikansen geven.

Op het einde van zijn leven schreef Franciscus het wondermooie Zonnelied als een orgelpunt van zijn denken. Wij gaan het straks beluisteren.

Wij wensen jullie een intense viering.

Schotel met aarde zetten op de tafel zetten

Onze mooie blauwe planeet is geen gebruiksvoorwerp

Onze aarde, bodem, water, bergen... alles is liefkozing van God

In stilte, ...zet je voeten stevig op die aarde...wij brengen aarde aan,

onze zuster, moeder aarde die ons draagt en voedt

SAMEN ZINGEN: Laudate omnes gentes. Laudate Dominum (2x)

Bloemen op tafel zetten

Elke plantensoort of diersoort is deel van het leven, onvervangbaar en draagt de stempel van God, laat ons kijken en ruiken....

Deze bloeiende plant smeekt ons vandaag om alle leven te koesteren en te bewaren voor generaties na ons

SAMEN ZINGEN: *Laudate omnes gentes....2x.*

Water op tafel zetten

Zuiver water, de kostbaarste grondstof op aarde
Onmisbaar en een fundamenteel recht voor al wat leeft
Het wordt schaars, duur, verspild en vervuild
Het staat symbool voor alle natuurbronnen die we willen beschermen, dankbaar gebruiken en bewaren voor generaties na ons

SAMEN ZINGEN: *Laudate omnes gentes 2x*

Een mandje met vruchten op tafel plaatsen.

Vruchten oogsten van het zaad dat de mensen zaaien geeft een weelde aan voedsel, meer dan nodig om de mensheid te voeden. En toch is er grote honger op onze aarde.

We brengen vruchten aan uit onze duurzame land- en tuinbouw, symbool van de wereld die we willen: rechtvaardig, ecologisch duurzaam en energiezuinig;

SAMEN ZINGEN: *Laudate ...2x.*

Brood en wijn op tafel

De aarde is een weelderig bloeiende tuin waarin het goed om LEVEN is
Zo is hij bedoeld en er klinkt een dwingende roep, generatie na generatie:
draag zorg voor het huis van ons allen...met wijsheid en kracht!

Brood en wijn zijn tekens van ons mensenwerk, onze bijdrage aan het scheppingsvisioen

SAMEN ZINGEN: *Laudate.....2x*

Wij bidden samen met Franciscus:

Heb Gods schepping lief in al haar volheid,
tot in het kleinste zandkorreltje.
Bemin ieder blaadje, iedere zonnestraal Gods,
bemin de dieren en de planten,, bemin alle dingen.
Door onze liefde voor al het geschapene
zullen we beter tot het begrijpen en aanvoelen
van Gods mysterie in alle dingen geraken.

Lezing : Mc 7, 7-13

Duiding van Pros

Franciscus Viering Bethanië - 23 oktober 2016

Ik heb tussen 1998 en 2012 de kans en geluk gehad om voor de Vlaamse Franciscanen-minderbroeders een tiental keren een tiendaagse voettocht naar Assisi te begeleiden. Buiten het fysieke aspect van die

tocht, werd dat voor mij ook een ontdekkingsstocht doorheen het leven en de spiritualiteit van Franciscus.

Ik wil hier eerst kort wat vertellen over het leven van Franciscus en daarna – wat langer - wat het met mij deed, wat mij erin aansprak en hoe hij mij inspireerde.

Van een heilige hebben wij vaak het beeld van een vroom braaf manneke. Franciscus was dat niet. Hij was een rebel, die de wereld en de kerk van zijn tijd aardig op hun kop zette.

Hij werd in Assisi geboren in **1181 of 1182** als zoon van een rijke koopman, in een tijd waarin de rijke burgerij en het kapitalisme in opkomst waren. Geld, macht en aanzien verwerven stonden bij hen centraal. In zijn jonge jaren was F een flierefluiter, een fuifnummer die het geld van zijn vader over de balk gooide. (Ook 'giocatore', traditie van 'jongleurs', minnestrelen,...) Toen hij een jaar of 20 was ging hij meevechten in een oorlog tegen buurstad Perugia en kwam er een tijd in de gevangenis terecht, waaruit zijn vader hem vrijkocht. Daarna kwam hij in een soort depressie terecht en wist niet meer wat hij met zijn leven moest aanvangen. In 1205 hoorde hij dat in Zuid-Italië een leger werd verzameld voor een nieuwe kruistocht tegen de Saracenen en hij besloot daar naartoe te trekken en ridder te worden. Na 50 km – en volgens de verhalen na een droom ("*Wie dienen de Meester of de knecht?*") – besloot hij dat het beter was God op een andere manier te dienen ("*De schellen vielen van zijn ogen*", schreef Felix Timmermans) en hij keerde terug naar Assisi. Al zwervend kwam hij in contact met broeders en zusters die melaatsen verzorgden en op een bepaald moment laat hij zich ook letterlijk aanraken, beroeren door een melaatse. Vanaf dan trekt hij zich vaak terug in het kerkje van San Damiano om te bidden en na te denken en daar sprak Christus vanop het kruisbeeld tot hem "Ga mijn kerk herstellen, zie je dan niet dat ze in puin ligt". Hij nam dat eerst erg letterlijk en begon het kerkje te restaureren. Om aan geld voor stenen te geraken steelt hij stoffen uit de winkel van zijn vader en verkoopt die vervolgens samen met zijn paard.

Zijn vader is razend over het gedrag van zijn zoon. Hij sluit hem een tijd op in de kelder en sleept hem uiteindelijk voor de hoogste rechterlijke macht, de bisschop van Assisi. En daar – op het plein van Assisi – en op een dramatische theatrale manier breekt hij met zijn vader. Hij gooit al zijn kleren af en geeft ze aan zijn vader terug. Dat is de definitieve breuk, niet alleen met zijn vader maar ook met een bepaalde manier van leven, met een wereld, waarbij geld verdienen en steeds meer geld en macht bezitten centraal stonden.

De volgende maanden blijft hij rondlopen in de streek. (Bespot – modder en stenen naar hen gegooid) Hij bedelt en herstelt kerkjes. Maar geleidelijk groeit het besef dat hij – samen met enkele andere mensen die hem ondertussen vergezellen – de oorspronkelijke boodschap van het evangelie moet gaan verspreiden. Als hij – als een soort godsoordeel – daarbij het evangelieboek openslaat, stoot hij telkens op die passages waarin Jezus zijn volgelingen oproept om zonder bezit door het leven te gaan. Ze trekken rond en roepen overal de mensen op om in vrede te leven en om alle mensen – zeker de uitgestotenen – te volle als mens te waarderen. (Poggio Bustone, *buon giorno 'buona gente'*) En daarom kiezen ze ervoor om consequent te zijn en ook zelf als de armsten, zonder bezit te leven. Zij leven zoals de bedelaars en melaatsen en noemen zichzelf broeders van de minsten – minderbroeders.

Met die manier van leven nam hij een risico. Andere gelijkaardige bewegingen zoals bv de katharen in Zuid-Frankrijk werden door de kerk als gevaarlijk beschouwd en vaak bloedig vervolgd. Franciscus kon

dit voorkomen door in 1209 naar de paus in Rome te trekken en de beknopte regel die hij had geschreven te laten goedkeuren.

De volgende jaren groeide de orde heel snel en Franciscus probeerde ze op een democratische manier te leiden. Toen in 1217 een algemene vergadering van de orde gehouden werd in Porciuncula bij Assisi zouden er 3 à 4000 aanwezigen geweest zijn.

In 1219 trok Franciscus met een kruistocht mee naar het Midden-Oosten en hij trachtte daar de kruisvaarders en de Saraceense sultan ervan te overtuigen hun conflict op een geweldloze manier op te lossen. Wat niet lukte. Maar Franciscus is er op zijn minst in geslaagd voor het eerst een liefdevolle en respectvolle ontmoeting te realiseren tussen Koran en Evangelie.

Tijdens zijn afwezigheid ontstond in de orde in Italië grote onenigheid over de volgens sommigen veel te strenge regel van de orde. Bij zijn terugkeer begreep Franciscus dat hij niet geschikt was om de leider te zijn van zo'n grote organisatie en trad af als generale minister ('dienaar') van de orde. In 1223 schreef hij wel nog een nieuwe regel voor de orde.

Terwijl hij in Italië uitgroeide tot een levende heilige, kampte Franciscus zelf geleidelijk aan met twijfels, onzekerheid, met depressies. Hij weet niet of hij wel goed bezig is. Of datgene wat hij gedaan heeft wel is wat Christus van hem verwachtte. Hij merkt dat allerlei weldoeners de orde overladen met geschenken, met grond en huizen, wat in strijd was met het oorspronkelijke armoede-ideaal. In 1224 trekt hij zich terug op de berg La Verna. Hij verblijft daar dagenlang in de donkere, vochtige grotten en heeft er een mystieke ervaring, waarbij in zijn handen en voeten en in zijn zijde kruiswonden van Christus, de stigmata verschijnen.

Vanaf dan is hij gerust, opgelucht. Het is een soort erkenning, een soort vereniging met de gekruisigde christus. Het gaat dan snel achteruit met zijn gezondheid. Waarschijnlijk heeft hij in het Midden-Oosten TBC opgedaan en hij wordt ook langzaam blind. In deze omstandigheden dicht hij in 1225 in het klooster van San Damiano het Zonnelied, een ode aan het leven en aan de natuur, vol respect en dankbaarheid om de natuur en de schepping, maar ook – in de laatste strofen – die hij er wat later aan toevoegde – ook aandacht voor de wereld van de mensen met hun conflicten, hun lijden en verdriet.

In 1226, nadat men enkele keren vruchteloos heeft geprobeerd om zijn oogziekte te behandelen, o.a. in het pauselijke paleis in Rieti, vraagt hij om terug gebracht worden naar Porciuncula, het plaatsje bij Assisi, waar hij in het begin met zijn eerste broeders verbleef. Hij sterft daar op 3 oktober 1226.

Nu 800 jaar later hebben we een paus, die zich Franciscus noemt en die – binnen de beperkte marge die hij heeft en botsend met conservatieve krachten in de kerk – franciscaanse tekens stelt, die het kapitalisme met naam noemt, die wijst op de problemen die het bestaan van de planeet bedreigen, die – vaak discreet – naar de armen en uitgestotenen gaat, die een klein sprankeltje hoop brengt op een andere kerk, die de kant van de armen kiest.

Als ik vandaag het leven en spreken van de Franciscus van 800 jaar geleden bekijk zijn er een zevental aspecten die in het oog springen en die allemaal samenhangen.

- (1) Hij liet zich beroeren, aanraken door de uitgestotenen uit de samenleving. Hij noemde zich de broeder van de minsten.
- (2) Tegelijk liet hij zich inspireren door de boodschap van het evangelie:

“Neem niets mee voor onderweg: geen stok, geen reiszak, geen voedsel en geen geld. Tracht geen goud, zilver of koper te verwerven om er uw gordels mee te vullen,”

- (3) Vanuit die dubbele beroering - door de arme en door de boodschap van het evangelie - koos Franciscus om uit het heersende systeem te treden, om te breken met de gangbare manier van leven van mensen van zijn stand, een manier van leven gebaseerd op bezitsverwerving en aanzien. Op een theatrale maar even symbolische manier ging hij naakt voor zijn vader en voor de bisschop van Assisi staan: ik wil niets meer hebben.
- (4) Die keuze en die manier van leven waren ook voor Franciscus niet zo vanzelfsprekend. Zijn keuze en zijn manier van leven bevraagt hij voortdurend.
Ben ik wel goed bezig ? Doe ik wat God van mij verlangt ? Regelmatig trok Franciscus zich in gebed, vasten en bezinning terug, meestal in duistere grotten ergens in de heuvels van Umbrië. Daar in de plooien van moeder aarde bidt hij en denkt hij na over zijn keuze.
- (5) Heel zijn leven getuigt trouwens van zijn grote respect voor de natuur, de bron van alle leven. Heel het zonneliied is een ode aan het leven en aan de natuur, aan de heelheid van de schepping. Tegen een achtergrond van een wereld, beheerst door een kapitalistische geest is dit lied onder zijn onschuldig en wonderlijk uiterlijk ook een protest en tegelijk een oproep om zichzelf te overtreffen. Franciscus en zijn gezellen hebben zich de schepping niet willen toe-eigenen, noch zich boven de anderen willen plaatsen om over hen meester te zijn.
- (6) In de laatste strofen van het zonneliied prijst hij de mensen die vrede stichten. Zelf ging hij met grote openheid en respect naar de Sultan en probeerde hij strijdende partijen te overtuigen om hun conflict geweldloos op te lossen. In Assisi verzoende hij de burgemeester en de bisschop met elkaar. Aan iedereen die hij ontmoette, wenste hij Pace e Bene, vrede en alle goeds.
- (7) Opvallend is ook dat die keuze van Franciscus geen individuele keuze geweest is. De mindere broeders maakten die keuze in groep. Ze leefden in een gemeenschap van broeders en deelden hun armoede. Met die broederlijkheid gaven ze een teken aan de wereld en ook aan de Kerk van hun tijd. Franciscus wilde in de broederschap ook geen hiërarchische relaties, geen onderscheid tussen priesters en andere broeders, waarmee hij ook het vaste klerikale schema van zijn tijd afwees. En die broeders droomden om van een kleine groep velen te worden; velen, die door hun prediking en hun voorbeeld deze wereld en de verhoudingen van macht en bezit zouden kunnen omkeren.

En dat is voor mij vandaag de cruciale vraag: Wat doen we vandaag met dat appèl van Franciscus, met die keuze voor de armoede en met die afwijzing van de wereld van het bezit?

Ik kan me natuurlijk in lompen gaan hullen, mijn familie vaarwel zeggen, al mijn geld weggeven en als bedelaar of clochard uit de maatschappij stappen. Ik wordt dan misschien wel een rare snuiter, een onderwerp voor "Iedereen beroemd" op TV. En misschien zou ik mezelf persoonlijk daarin zelfs goed voelen. Ik ben dan uit het systeem van bezit en macht gestapt, maar dat systeem zal ook zonder mij wel verder draaien. Het systeem is dan van mij af en zal rustig verder functioneren.

En hoe dat systeem vandaag functioneert zien en horen we elke dag:

Het is een systeem dat er niet in slaagt goed leven voor iedereen mogelijk te maken,

Een systeem dat mensen op de éne plaats op de vlucht jaagt en ze elders niet wil opvangen, dat armoezaaiers dumpst, afwijst, uitwijst en zelfs letterlijk verstikt in schepen, vrachtwagens en containers,

een systeem dat ook moeder aarde, bron van alle leven, leegroeft in functie van steeds meer groei en winst en dat zijn bewoners langzaam doodt.

een systeem, dat uiteindelijk in zijn bittere concurrentie en machtsdrang leidt tot oorlog.

En dat systeem heeft vandaag ook een naam, - het heet kapitalisme of neo-liberalisme

Een arme is arm omdat hij in dat systeem geen rechten heeft, geen recht op werk, geen recht op gezondheid, op een familie, op een plek in de maatschappij.

Als we respect willen hebben voor de arme moeten we ons identificeren met de slachtoffers van deze maatschappij en samen met hen uitwegen zoeken. En dat heeft twee aspecten. Het heeft consequenties voor je levensstijl en voor de manier waarop je concreet meewerkt aan een geschiedenis van verlossing uit armoede. Voor je levensstijl betekent dit dat je probeert te leven zoals je denkt. Het heeft consequenties voor wat je doet met je geld, voor je manier van consumeren, voor je manier van omspringen met de schaarse goederen. "Als je niet leeft zoals je denkt, loop je immers het risico te gaan denken zoals je leeft". (Peter Mertens)

Maar solidariteit met de arme houdt ook in dat je zoekt naar uitwegen uit de armoede, dat je meewerkt aan een geschiedenis van bevrijding.

Om aan die geschiedenis te werken hebben we vandaag een aantal middelen waarover Franciscus in zijn tijd niet beschikte. Wij hebben vandaag het instrument van de kennis, van de informatie, van de wetenschap. We hebben de kennis van de geschiedenis, van de filosofie, van de sociologie en de economie. Wij beschikken ook over de mogelijkheid tot wereldwijde communicatie. Als we echt willen kijken, kunnen we alles zien en alles begrijpen en de oorzaken van armoede, onrecht en ontmenselijking van de mens bloot leggen.

Geschiedenis en economie leren ons dat armoede in onze maatschappij geen losstaand gegeven is, maar iets dat groeit en dat ook kan bestreden worden. Armoede heeft oorzaken. Armoede wordt veroorzaakt door rijkdom. Het ophopen van kapitaal door de enen, heeft de armoede van de anderen tot gevolg. Het is dus misschien eerder de rijkdom die moet bestreden worden.

Opkomen voor de armen is daarom vandaag ook opkomen tegen elk verdrukings- en uitbuitingsmechanisme. Het betekent dat we de ogen niet sluiten voor de realiteit en zeker niet wegdromen in vrome en sentimentele verbeeldingen, in het zingen van alleluia's en in rituelen of in een wereldvreemde mystiek. Rituelen en mystiek moeten er zijn, maar zij moeten midden in het leven staan, (verankerde spiritualiteit) de uiting zijn van een enthousiast geloof in veranderbaarheid tegen alle moedeloosheid en tegen de dood in.

Ik denk dat wij als christenen groep moeten vormen en ons moeten aansluiten bij die groepen en die politieke partijen die het radicaal opnemen voor de uitgestotenen en die vandaag bouwen aan een wereld waar iedereen menswaardig kan leven en volwaardig mens kan zijn.

Als we enthousiast willen geloven in een betere en menswaardige wereld voor allen, dan hebben we zo'n groepen van broederlijke solidariteit nodig. Groepen waar mensen samen elkaars engagement ondersteunen, in reflexie en studie, in bezinning en discussie om via een scherper inzicht tot een ander handelen te komen. Dan en op die plaatsen kunnen mensen samen beziel worden door het goddelijke. Dat is immers de letterlijke betekenis van "enthousiasme", beziel zijn door het goddelijke.

Als mensen zo beziel zijn, dan vinden ze de weg om een pelgrim te zijn als Franciscus, om op weg te gaan en zo te leven en te handelen dat zij een teken zijn van geloof in een andere wereld, een wereld waarin bezit en macht niet meer de eerste norm is, maar wel de waardigheid van elke mens. Want dan pas zal er vrede zijn en alle goeds voor alle mensen, zoals ook Franciscus het steeds aan iedereen toewenste: **Pace et bene.**

Vrede en alle goeds.

Kort gesprek / Even stilte

Voorbeden met kaarsje aansteken

Laten we ontroerd en verwonderd blijven.

De aarde ligt beschikbaar aan onze voeten, zij voedt en draagt ons.

Dat we haar niet vertrappen en overrijden met een teveel aan beton en pesticiden...

Even stil – Kaarsje aansteken door lezer

Lezer 1

De aarde is van iedereen.

Dat wij niet de baas spelen over haar, haar willen bezitten,

verdelen en twisten hoe wij haar zullen maken tot een object voor ons eigen belang.

Even stil – kaarsje aansteken

Lezer 2

De aarde draagt gebouwen, dorpen en steden.

Dat iedereen er welkom mag zijn en er zich mag thuis voelen...

Even stil – kaarsje aansteken

Lezer 3

De armoede en de soberheid maakten Franciscus tot een teder en zacht mens in de omgang met de schepping. Moge zijn radicaliteit ons uitdagen om betrokken te blijven in de wereldwijde ecologische beweging die de schade aan Gods schepping wil beperken...

Even stil- kaarsje aansteken

Lezer 4...

Voor de denkers, de dromers, en de doeners die respect preken en de hand aan de ploeg slaan voor vergroening en versobering,

voor de landmeters die onze eco-voetafdruk benoemen.

Even stil – kaarsje aansteken

Vrije voorbede voor wie wil.

Vechters voor hun gezondheid: zieke Veerleden en familieleden en het kaarsje LEVENSLOOP aansteken
Even stil....

Tafelgebed

We plaatsten brood op deze tafel. God geef ons moed en kracht om verder te bouwen aan een rechtvaardige en vredevolle wereld

We plaatsten de bekers met wijn opdat we er vreugde met elkaar mogen aan beleven.

We leggen onze gave in dit mandje, voor Haïti. Zo delen we in de pijn van de mensen daar omdat een groot deel van hun aarde, hun leven verwoest is, door een orkaan.

Intussen speelt de CD en

We beluisteren als TAFELGEBED het Zonnelied van Franciscus...

Wees geprezen goede Heer met al wat geschapen is
en wel heel bijzonder onze broeder zon.

Hij verlicht ons als de dag en verwijst met al zijn kracht
naar U die bron van alle leven is.

Wees geprezen goede Heer met de glans van 't firmament
zuster maan en sterren fonkelend en kostbaar!

Wees geprezen broeder Wind lucht en wolken ieder weer,
heel de schepping draagt Gij met uw levensadem!

Allerhoogste goede Heer,

U komt toe lof en eer alle glorie, roem en alle zegening!

*U alleen en anders geen is het waardig U te noemen,
zo stemmen wij met heel de schepping in.*

Wees geprezen goede Heer met het water fris en klaar
onze zuster die zo helder is en nuttig.

Wees geprezen met het vuur, onze broeder mooi en puur
die zo vrolijk is en oplicht in het duister.

Wees geprezen goede Heer met de aarde die ons draagt,
onze zuster en de moeder van ons allen.

Wees geprezen goede Heer om de vruchten van haar schoot,
grassen, kruiden, bloemen, bomen, geuren, kleuren

Allerhoogste goede Heer,

U komt toe lof en eer alle glorie, roem en alle zegening!

*U alleen en anders geen is het waardig U te noemen,
zo stemmen wij met heel de schepping in.*

Allerhoogste goede Heer,

U komt toe lof en eer alle glorie, roem en alle zegening!

*U alleen en anders geen is het waardig U te noemen,
zo stemmen wij met heel de schepping in!*

Ja, zo stemmen wij met heel de schepping in!

**Als broers en zussen geven we elkaar de hand
en bidden we vol vertrouwen tot de vader en moeder van alle
leven:**

ONZE VADER.

Breek en deel het brood nu met elkaar ter nagedachtenis aan Jezus en Franciscus

Drink de wijn als een steeds weerkerend vreugdevol gebeuren met wensen voor mensen.

Zegen en zending

*Begeef je op weg en dat niets je tegenhoudt
Broeder Zon; zuster Maan en de sterren zullen je verlichten
Je voeten zullen stappen door het stof van moeder aarde
Loof haar want ze draagt je, ze voedt je...
Ga met een waakzaam hart*

Moge de wind je goede dingen influisteren waarnaar je hart verlangt;
Moge de mensenhuzen
je de goedheid en warmhartigheid in herinnering brengen...
Moge het water je verfrissen
Moge je hart opengaan voor de anderen die je ontmoet op je weg.
Laat vallen wat bijkomstig is, alles is vergankelijk
Alleen de liefde blijft... ze is waarachtig!

Slotgebed bidden we samen:

Liefdevolle God,
Toon ons onze plaats in deze wereld
als instrumenten van liefde voor alle schepselen op deze aarde.
Verlicht de machtigen en de rijken opdat ze houden van het gemeenschappelijk goed,
zich ontfermen over de armen.
Geef ons steeds opnieuw kracht te bouwen aan een betere toekomst
het rijk van gerechtigheid, vrede, liefde en schoonheid.
Geprezen zijt Gij

**Diane, Annie en Pros wensen jullie een "Goede en zoete tocht met Franciscus"
Ieder ontvangt een Franciscuskoekje in een knapzakje**

Slotlied/: Alles begon met God p. 74

Voorgangers Diane, Annie, Pros

Wij vonden inspiratie in:

- "Laudato Si" Paus Franciscus
- "Franciscaanse voetafdruk" Museum de Mindere Sint Truiden
- "Eco-kerk" vieringen
- VZW Roeach /Componist Pieter Campo/tekst Guy Dilweg van het "Zonnelied"

N.G. VAN DOORNIK, *Franciscus van Assisi. Een profeet voor onze tijd*. Hilversum, Gooi en Sticht, 1975, 181 p.

FELIX TIMMERMANS, *De harp van Sint-Franciscus*. Leuven, Davidsfonds, 1991, 270 p.

LEONARDO BOFF, *Sint-Franciscus van Assisi. Tederheid en kracht*. Averbode, Altiora, 1984, 215 p.

J. HOEBERICTS, *Franciscus en de Islam*. Assen, Van Gorcum, 1994, 202 p. (zeer wetenschappelijke historische studie)

ADRIAN HOUSE, *Franciscus van Assisi*, Met een woord vooraf van Karen Armstrong. Haarlem, Gottmer, 2000, 391 p. (gedegen feitelijk verslag van een heiligenleven in zijn historische context, van een niet-katholieke auteur)

HELENE NOLTHENIUS, *Een man uit het dal van Spoleto. Franciscus tussen zijn tijdgenoten*. Amsterdam, Querido, 1988, 359 p. (gedegen wetenschappelijke studie van leven van F. en maatschappij van zijn tijd)